

NÓGRÁDI LAPOK ES HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt. 50 kr.

Egyes számban árai 10 krajczár.

Előfizethető csupán a kiadóhivatalban lehet B-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: három hasábos petittsor 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltnék.

Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyilttér garmond sor: 20 kr.

Dr. br. Rozner Ervin.

Két praedikatummal bíró fiatal ember karrierje lebeg szemünk előtt. Ez dr. br. Rozner Ervin, aki öfelsége kegyességéből a szomszéd Hontvármegye főispánjával legkegyelmesebben kinevezetett. Ő róla különösen már azért is meg kell egész orommal emlékeznünk, mert ő vármegyénk egyik kitűnő fia, anyai ágon a nógrádi híres Gyürky család verszerinti sarja, akinek feleségét itt ringattak — Rimócson, aki gyermekkorát Nógrád vármegyében élte át, ifjúkorában itt hódolt Minervának, akinek kegyeltjévé lön, és vegre, aki nemes ambíciók által vezéreltetve, most férfikorában szeretett vármegyénkben kezdte el működését.

Báró ő és doktor is, az első ezimet születésénél, a másodikat tudományos érdemeinél fogva bírja. Keves Magyarországon a doktor főispán, talán ő az első. — De ne keressük a ezimeket. Az életben a bárók keveset adnak a doktorokra, a doktorok pedig a bárókra. Sem a bárói, sem a tudori rang nem ad kvalifikációt a főispánságra, ehhez más kell, egészen más. Az kell, ami Roznerban, mint művelt, gyakorlott és megbízható emberben mind magvan.

Az ő műveltsége nem közönséges, hanem nagyszabású. Ifjúkorától figyelemmel kísértük eredménytelen szorgalmát, tanulmányozását és előkészületeit, mintha már akkor sejtette volna, hogy nagyobb szerepre lesz hivatva. Még élénk emlékeztünkben van, hogy Rozner Ervin 18 éves korában csak úgy tudta az „institúciókat” és „pandektákat” mint valami egyetemi professor. — Ő sokat, igen sokat tanult és olvasott, aztán irt nagyon szép és élvezetes jogmunkákat, melyek piramisa a magyar jogfejlődés alapján irt és magyar zamatot fűszerezett: „házasasságjog” ezimű nagy munkája, melyet a jogász világ annak idején nagy applausussal fogadott.

Gyakorlottságát illetőleg meg kell je-

gyeznünk, hogy ez sem közönséges, ez sem köznap. Ő a közigazgatást nemcsak Grünwald könyveiből, de a gyakorlati életből ismeri. — Kezdte, mint nagyváradi tanár a város képviselőtestületben, folytatta mint vármegyei és közigazgatási bizottsági tag Nógrád vármegye törvényhatóságának zold asztalánál — s bevezette a parlamentben, melynek kitűnő tollú jegyzője volt.

Az erkölcsi alapon álló műveltség és gyakorlottságnak hű kísérője és elmaradhatatlan erkölcsi konzekvenciája a bizalom, mely a főispáni kvalifikáció koronája.

Eznek a bizalomnak a magas trón számolyától kezdve egész a kunyhóig őszintén és szeretettel kell nyilvánulnia. Ez a bizalom Roznerre nézve fent egész teljében magvan, lent pedig meglesz. Ez kétségtelen dolog. — Mert oly nemes ezeltattal és szándékkal elfoglalni a főispáni széket, mint azt Rozner fogja elfoglalni, hogy t. i. Hontvármegye pártviszályait megszüntetni, a keblek feldúlt, ellenséges indulatait lecsillapítani, a hazafiságot élesíteni, az adminisztrációt pártszenvélytől megtisztítva vezetni, a bajokat orvosolni fogja, azt hisszük, hogy mindez a bizalmat lent is biztosítandja. — Mindezekre br. Rozner urnak azért is lehet alapos reménye és biztos kilátása, mert ezen szép ezeltatában őt nemcsak a hontvármegyei tömörült kormánypart, hanem a békés utra tért ellenzék is készséggel támogatni fogja.

Az ő főispánsága által vasutunk ugye is oly hatalmas támogatást nyerend, mely a vasut létesítését biztosítja. Őszinte szív és lélekből üdvözljük Hontvármegye új főispánját és sok sikert s áldásos eredményeket kívánunk neki Majthényi örökében!

Majer Károly.

1830—1890.

Az ifjúkor ragyogását megmaranyozza a vissza-emlékezés szöveteke, és az agkor sem felejtí az ifjan kötött

ismeretségek azon közös elményeit, melyek eszményi magasztaltsággal lelkesíték az élet útjának nemes ösztönével és törekvessel való megfátására. Ez habár később — időjárással — az életvezeték különböző alakulásai egymástól eltérő uton haladnak is: az egykori közös eszmény iránti kegyelet nem hátrá lehetem soha. Ez okozza, hogy az élet szempontjairól ímért elköltözött Majer Károly sírjára a megemlékezés szerint koszorúját le tegyem. Az irodalom — literatura — iránt közösen ápoló kegyelet hozott vele össze ifjú — régi házra mondhatni — gyermek korában. Ez a kegyelet közös minált közöttünk mindvégig.

Majer Károly Nóténben született 1830. január 14. Atyja M. József birtokos, anyja Podhorszky Zuzsanna Podhorszky Gáspár leánya valának. Podhorszky Gáspár az anyai nagy apa nagyon kegyelte M. Károly unokáját, ő gondoskodott neveléséről is, — míg élt: halála után pedig az ő anyja kistibuli Lipthay Anna Podhorszky Jánosné jogán örökösödött a Majer család Nóténben.

En Majer Károly ötven év óta, tehát gimnasiunai tanuló korától fogva ismertem. Huszár-lászlóval egy osztályba jártak, és együtt versenyeztek az első helyért. M. Károly már mint poészt tanuló érdeklődött az irodalom iránt, és ezen érdeklődés kapcsán kereste barátságomat, dacára, hogy nálánál több mint egy lustrummal idősebb valék. Az 1847. évi pozsonyi országgyűlés alatt (hol az egyik nógrádmegyei követ joggyakorlatnok-patvaristája volt) együtt laktam vele egy ideig, valamint 1848-ban Pesten is honvéddé mentemig közö: szállásunk volt. Ennél fogva ismertem temperamentumát, ismertem talentumát és hámultam kiváló emlékező tehetségét és könnyű felfogását. Amabban igen genie volt. De politikai elvei végkép soha sem kristallizálódtak. Már 1847-ben a conservatív párti híres „gyűlés” klubot alapító Lipthay Sándor volt a „Nemzeti Ujság” politikai lapnak vezérserkészítője, mivel M. Károly szép-anya után romokban állt, és ezen összeköttetés fonálán a fiatal ember a nevezett lapnál mint az újdonsági rovat írója nyert alkalmazást. Nagy kedvteliséssel és lelkesedéssel töltötte be ezen állását. Ekkor tanulta meg a francia nyelvet is és azontul a francia irodalomnak lett bálványozója: s írálya valóban e nemzet könnyed, kellemes előadási előnyeit elsajátította. De fő jellemvonása M. Károlynak a katolicizmus tanainak rajongó tanulmányozásában és ezeli tüntetéseiben magas lott ki. Ez okból történt, hogy lefordította a híres francia szónok Lacordaire egyházi beszédeit és magyarrtette át a negyvenévi Nicolas: Bölcseleti tanulmányait a kereszténységről: elment Belgiumba, Mechelnbe és ott a

TÁRCZA.

Tollrajzok életemből.

Pajor Istvánról.

Kemény téli időben kivitt bennünket a szemédyi Ivánka kerttől egy puskalövésre folyó Selmecz vízéhez, a melynek befagyott, és hóval lepott tükörén botjával nagy Vívott-okat írva, először ő illant rajtok végig, aztán nekem és Berczinék kellett a sugar-ösvénynek egyenes sima vonallá átalakítását befejeznünk; a mit mi természetesen, nagy örömmel tettünk. Kitűnő humánus és bölcs tanuskodik, hogy nem engedte a szabadban előtalált, és fölünk menekelni iparkodó fergeket és rovarokat szokásos gyermekkel negéddel eltaposunk, silyenkor az emberiség tisztá: erzetéből fakadó jószággal magyarázta, hogy ezek is a Teremtő által alkotott lények, a kik örülnek az életnek, és nekünk míg ők bennünket nem bantanak, nincs jogunk őket életüktől megfosztani, épen mint ahogy a Krisztus tanítá: „Ne told az mással, a mit nem akasz hogy más veled tegyen.” Ha a faluban halálozás történt, oda is elvezetett bennünket, s igen jól emlékezem, hogy egyszer egy szegény szolga ember holttestéhez vitt el, a ki az istálló jászában feküdt pórmezben, kopott esuhájával betakarva. Ekkor megmagyarázta, hogy a holtaktól nem kell félnünk, mert mindannyian halandók vagyunk, gazdagok, szegények egyaránt, s ep ezért szükséges, úgymond, hogy az elők közeledősen megbeszéljük egymást, s a nagyobbak a kisebbeket megnevelsek, le ne nezzek. — Kimúlása a mi nemes Megtorunknak véletlen haláleset folytán történt. A kocsis ügyetlenül, vagy a nyugtalan lovakat fekezni nem bírva, neki hajtott a kapu egyik oszlopának: a hinto, melyre Szontagh épen felült volt, lefordult, s az alott jó ember oly erős sérüléseket szenvedett, a fejen, hogy néhány hét múlva belehalt. — Erre a család később visszautazott Gömörbe, minben pedig a szenvélyek által zaklatott, de saját és gyermekei javát felfogni nem tudó tapasztalatlan özvegy Pestre tette át lakását, a hol jövedelmeivel arányban nem álló nagy labon élt és miután időközben lefűtött leányát nagyon regényesen ugyan de ép oly szerencsétlenül férjhez adta, vegre maga is férjhez ment, egy nálánál sokkal fiatalabb esetneki birtokos-

hoz. De mind e két házasságnak nagyon szomorú következményei lettek, mert a véglétekig feltékeny, már nem fiatal asszony egy indulatrohamban a Sajó folyóban kereste végét nyugtalan életének, általa szerencsétlen leánya már néhány hét múlva elvált nagyurias vágyaiban magát megcsalatottának érző, és e miatt a bűntelen, egyszólván gyermek-méjével mehtatlanul bánó, vagyon és képesség nélküli, dandy férjétől, s holtá napjáng viselte a kénytelen övezegység szomorú koszorúját. Hogy pedig különben a szerencsétlen anya-nő természetből mennyire jószívű volt, ennek ékesen szoló tanubizonyságát képezi a kezim közt levő, általa 1829-ben, kelt nélkül, esdes anyámhoz irt nagyon szívélyes levél, melyben emlékeztetve a szülőimről nyert ígéretre, a legrokonszenvesebb módon hívja fel őket, hogy engem, gyermekeivel leendő együttanulás végett hozzájuk vigyenek, ismételve kifejezve hogy: „az kis Pistán pedig ne törődjétek, hogy itt valami esne rajta, mert én igaz lelkekre mondom s ígértem, hogy ugy gondját fogom viselni mint a magaménak”. Ily modorban van írva a többi egész jóhosszú levél: minek következtében aztán én Janovszkinak mint fentebb említém egy évig tanítványa lettem, és pedig először Szemeréden egy télvég az Ivánka-házban, a melyet gróf Steinlein a Pesten lakó özvegy Ivánkánéval a birtokkal együtt bérben bírt; de mert a bérlet, ugy litzsik, már letelt, egy télv múlva Szemerédről az ott l'z. órányira fekvő Század községbe lettünk átköltöztetve, melynek egy régies várkastély alakú épületében Szontaghék családjá szintén kényelmes elhelyezést talált. Szontaghné pedig beváltotta szülőimnek tett ígérteit, mert velém ottlétem egész tartama alatt a leggyöngyösebb anyai módon bánt, és csak épen oly jól gondozott mint a saját gyermekeit.

A mi Janovszkát mint tanítót illeti, tőle lehetett annyit tanulni, a mennyit ő tudott; — mert a leezke feladás, és magyarázásban elég szorgalmat és értelmet fejtett ki; — minthogy pedig a fűvészet és egyáltalában a mezői Flóra iránt előszeretettel viseltetett, mihelyt a tavasz első zsongói kifakaltak, azonnal neki mentünk érdenek, mezőnek s nem tekintve a majusi esős szel-lőre vagy kanikula égető napsugárja, együtt barangoltak be veldő-szemerédi Tempe kies völgyét és szőlőkkel koszorúzott erdős vidékeit, miközben ő minden érdekeshírvét és hírt fogott leszákatott, annak nevet és tulajdonságát megmagyarázta, otthon pedig már a mi teendőnk volt azokat, előleges megfontnyasztás után, az ő utmuta-

tása szerint készített „Herbarium Vivum”-ba berakni, és egyegy tiszta fehér lapra meggumiarabicumozott színes papírszeletekkel lemagasztani. — Hyen Herbarium egy pár fűzetét még nemrég is találtam akkori irataim között.

A Szemeréden-létem alatt történt emlékezetes dolgok sorában fel kell jegyeznem ama nagy napot, midőn egyszer a bányavárosok (Selmecz, Körömcz, Bészterezebánya) meglátogatása alkalmából Szemeréden keresztül utazó magnevű József Nádor egy őjszakára a Steinlein Hellembach kastélyban szállt meg, a mely nagy megtisztelés persze megfelelő ünnepelésekkel és orátók kifejtése által viszonoztatott, s a melyek forészét a kastélynak és kertnek fényes kivilágítása és az átellenben fekvő szőlő karóira ilesztett lámpák segélyével a kastély erkélyéről jól olvasható Vivat s ugyanonnan felszálló rajgók csoportja képezte. A tisztelet legnagyobb foka azonban ama tényben nyilvánult, hogy ez alkalomra úgy a gróf mint Mária Terézia-termetű szép neje, s egykét idősb fiuk tetőtől talpig magyar ruhába öltöztek, mi annál indokoltabb vala, mert a nádor, köztudomás szerint mindig magas szárú eszímába futó nadrágot és térdén alul érő magyaros szabású kabátot viselt. Így jól lett volna minden, csak épen egyetlen hiba mutatkozott még, abban, hogy a magas termetű és méltóságos tartású nádor férfias bajsza mellett a kis növésű grófnak teljesen szörnyetes, mert napönként leborotvált arcza a Janovszki-collegium növendéki előtt nagyon kírónak tűnt fel.

A másik nevezetes eseményt a szomszéd Horváti községben lakó Horváthy Fülöp, vulgo Filko nevű fiskális és ázglegény birtokos által egy a saját házában adott soiréera történt meghívatásunk ünnepi alkalma képezte, a mely vendéglátási bőkezűség abban találja magyarázatát, hogy Filko bácsi magános ember letére megúván magát otthon, de abban sem látván veszélyeséget ha a saját kapa dohánya helyett, másnak a jobbminőségű ingyen-dohányát meg a boroskáját fogyasztja, mindennapi kimaradhatlan vendége volt a Szontagh családnak még pedig úgy hogy többnyire ebéden is ottmaradt, sem lovaról sem kocsiáról nem kellenő gondoskodnia, mert hiszen ő a portájáig való egytűgyed-órányi utat rendszeren a saját apostoli alkalmatosságán szokta megtenni.

Folytatás és vége.

katholikus congressuson kitűnően szónokolt. Olj. szellem-től ihletetten tett bibliai és héber nyelvtani tanulmányokat és burgolkodott a Szt. István és Szt. László társulatok ügyei iránt is, és jogosultán állítható, hogy a kereszt-tyén bölcsekedés volt tudásának legértékesebb oldala, és vitatkozási legkedvesebb tárgya.

De a politikai élet nyílt terehez is erős ambícióval ragaszkodott. Mint szónok birt nem közepeszerű organummal és választékos dictionariummal; de szerepét nem gyámoltatátsággal, és hiányzott nála a köröm-szakad-tig küzdő bátorság érzéke. 1848-ban ifjonezi alaptalan dicsekvése miatt támadt gyanúból, mintha része lett volna a gróf Lamberg elleni politikai merényletben, (pedig őt a helyszínen jelen sem volt) több mint egy évig politikai fogságot szenvedett. Majd következett az 1861. évi képviselő választás, midőn a nógrádi járásban egy kiválóan democraticus program-kialtvány mellett jelöltül ő is fellepven, maga ellen zúfítá a hatalmasabb competensek pártját és ezek haragját. Elettének ezen két mozzanata megvisele megrettenésre hajtékony idegzetet, a mi képzelt öldöztetés rem árnyaival zavarta különben nyugodt kedélyét. Tehetsége minden esetre magasb körű tevékenységre való hivatást feltételezett, mintsem a mire és a mennyire őt az ő közönyös sors vágzete mellátta.

En 1861. óta ritkábban találkoztam már vele, és még ritkábban 1868. óta, és akkor is mindig valamely ünnepélyes vagy gyászos alkalommal. Legutóbb november 30-án B-Gyarmaton a megyei gyűlésen, midőn meg Múzeum-társulati tagnak is beiratkozott és a leendő Múzeumnak több régiséget, ezek közt két nyomtatott, egy írott könyvet ajánlott fel. Ezútnk ágában sem volt, hogy utolszor találkozzunk e földi életben.

Beane kitűnő tehetséget veszítettünk. Áldás emlékére!

Horpács, január 2. 1891.

Nagy Iván.

Majer Károly.

(1. 1890. decz. 29.)

Bölcsész, filosófus — a szentegyház híve haláláig.
A maradásban imig bírvé fel a haladás.

Gaál Mihály.

„Fehér Kereszt.”

Társadalmi életem egyik főfeladatául tekintem én emberbaráti és honszeretői érzelmeimből kifolyólag mint gyermektelen ember, a fájdalom édes hazánkban Europa összes államait felülmúló nagymérvű gyermekhalandóság ellen egész odaadással küzdeni.

Nyelvben él a nemzet. Minden ember legyen em-
ger és magyar! írja a költő.

De mit ér? ha mielőtt magyarrá lehetne: elvesz a bűn v. nyomor miatt: az ember.

Mit ér? ha magyarsítjuk az idegen ajkúakat és pusztulni hagyjuk a nemzeti anyagot: mert a nemzeti cultura s egszesség létszám: együtt képezik a nemzeti erő mérleget.

Ezért vállaltam el 1885-ben az akkor „szegény beteg gyermek” névet felvett, később belügyminis-
ter engedéllyel, az árthatlan csecsemők megmentési céljainak inkább megfelelő és más gyermekegyeztetektől megkülömböztető „Fehér Kereszt”-re elkeresztelt egyet megalaki-
tását, melyet Tisza Kálmán és gróf Teleki Géza volt belügyminis-
terek, mint valóban elvást, hízagot pótlót és a társadalom minden rétege által kíválóan pártolásra méltót ismételve az összes törvényhatóságok figyelmébe legmeglehetően ajánlottak és melyet maga O Felsőge a király, kinek egyedüli boldogsága nemzetének boldogulása, hasonlóképp előismerő nyilatkozatában s ágyalapítványában b. k. részesíteni méltóztatott: célja lévén a befolyó tagsági díjakból, vagy bármintemű, akár pénzbeli, akár természetbeli kötelezett fizetésekből és önkéntes adakozásokból oly alapot teremteni, melynek segítségével:

- a) szegény beteg gyermekeket ingyen gyógyítási orvossággal és táplálékkal ellátni,
- b) szegény szülőket, míg munkaképessékké nem válnak, ellátni: esetleg lelenezek elhelyezésénél, ha szükségessé anyagi segélyezés útján közreműködni, az elhelyezett gyermekek felett felügyeletet gyakorolni,
- c) az egyesület által ellátott szegény szülőket, ha arra alkalmasak, dajkául elhelyezni,
- d) szegény teherben levő nőknek terheességük utolsó heteiben anyagi segélyt nyújtani.

Nem tündökölni, de használni akarván, beérve az intéző m. elnöki állással, iparkodtam és szerencsés voltam elére oly kitűnősegeket megnyerni, mint: Ráth Károly főpolgármestert, Földváry Mihály alispánt, Simor herceg-prímást, gróf Szapáry Istvánt, utóbb öv. gróf Károlyi Alajosné és végre fővédasszonyul magát Stefánia öv. trónörökösné ő fenséget, ki mint maga szóval és tettel előismerő, szíve tájálma közepette, a haza gyermekei megmentésében vigaszt és örömet talál.

Igy sikerült működését 1886. évi Szt. Péter és Pál napján megkezdve, előbb bérházban, anyagi gyarapodása folytán pedig 1888. évi október hó 20-ik óta saját (Budapest VI. Mozsár utca 16. sz.) közadakozásból épült jól berendezett házában az ország minden vidékéről való, eddig több ezerre menő gyermeket és anyát az életnek megmenteni.

Hogy azonban ezen egyesület magasztos hivatásának teljelen megfelelhessen, nem elégséges, hogy csak tevékenysége az ország fővárosában, habár a zóna rendszer a vagyonosodás mellett a nyomor fiait is központosítja, hanem szükséges, hogy a vidéken is mindinkább tört foglaltán, jótékonyágát ne csak közvetve, de közvetlenül az egyes megyebelleiken is gyakorolhasson.

Ez csak akép érhető el, ha az ország minden megyéjének legalább nevezetesebb városában fiók egyletek

alakulnak. A fiók egyletek alapszabályai értelmében a jövedelem fele a helybeli szegény szülőnek és gyermekeik segélyezésére léven fordítandó.

Természetesen ott, hol a helyi körülmények és viszonyok ezel-szerűek és kivételnek tűntetik fel a központihoz hasonló intézet felállítását a közp. választmány kell hogy felmentse a vidéki fiók egyletek a jövedelem másik felének beszállításáról, ez esetben az egszesség működés és erkölcsi kapcsolat fenntartása szempontjából elégséges volna, ha az illeto fiók egylet az évi jelentés beérkezése után kötelezettsége mellett pl. egy ágyalapítványval megváltaná magát, mi által a vidékebeli, a fővárosban lebetegedett vagy ide beszállított szegény szülőnek és gyermekeiknek menhelyet biztosítana és megkímélne az illeto megret vagy községet az oly sok bajjal járó tartási költség megterítésének terhetől is.

E ezelből gróf Szapáry István főispán és Földváry Mihály alispán elnöklété alatt egy központi fiók egyleteket alapító bizottság szerveztetvén, megindítatott a mozgalom, hogy ugy a főváros 10 közigazg. kerületében, mint orszagszerte ily fiók egyletek felállításának, sőt ő fensége, ki az egyesület körül érdemeket szerzettéket saját-
közű aláírásával és pecsétjével ellátott díszokmánynyal tüntette ki, védnök helyettesekül gróf Károlyi Alajosné, gróf Szapáry Gézinét, gróf Csaky Albinét, gróf Dessewffy Aurélnét, gróf Battányi Lajosné, gróf Wenkheim Frigyesné, gróf Csekonits E.-né, gróf Karaesonyi Jenőné, báró Aczel Belánét és Köbörg Lajza hercegnőt nevezte ki.

Pestmegyeében eddig 11 fiók egylet létesült, legközelebb fényes sikerrel Kálcsán, Pozsony, Nyitra, Hont, Győr, Komárom, Mosony, Veszprem, Somogy, Tolna, Baranya, Feher, Bihar, Szabolcs, Csongrád, Maramaros, Bereg, Ugocsa, Ung, Zemplén, Heves és Borsodvármegyékben alakulóban van, vagy legalább megindul a mozgalom.

Igen kívánatos volna, ha Nógrádvármegyében is legalább B-Gyarmaton létrejönné mielőbb egy fiók egylet, mihez csak 10 lelkes honleány s férfi s z ö v e t k e z e s e kell (1 frt évi tagdíjjal), mert ha a magyarságot, mely közt legnagyobb a gyermekhalandóság és legkisebb a szaporodás, egyesült erővel és erényekkel megmenteni nem igyekszünk, minden szép phrasis mellett, mint oldott köve szethull nemzetünk és a magyarsítást mivel se mozdíthatjuk elő inkább mint azzal, ha a megmentett gyermekek révén, a szeretet és hála alapján a kétségbeesett szülőket a nemzeti ügynek és a hazaszeretnek megnyerni iparkodunk.

Erre kedvezőbb idő és alkalom a jelenleginél alig képzelhető, midőn Nógrádvármegye élén egy jeles és teterős fő- és alispán áll.

Midőn Nógrádvármegye értelmisége belátja, hogy nem elégséges nemzeti politika az, mely csak a magyarsítással bán és a jövő nemzedékről nem gondoskodik.

Mely jól tudja, hogy nem elég, ha a nemzeti anyagot a háborúban sebesült vitézeinkben a vörös kereszt által megmenteni igyekszünk, hanem szükséges, hogy a csecsemőkben és — kik pótlandók a pusztító háborúban elesettekkel ia — a fehér kereszt által megmenteni iparkodjunk.

Midőn Nógrádvármegye és Balassa-Gyarmat lelkes és lelkesíteni tudó szeretetreméltó bájos hölgyei kétségtelesen képesek lesznek a fehér kereszt jelvénye és a szép Stefánia öv. trónörökösné vezérlete alatt, még a különben se kimélendő agglegényeket, kiknek száma Magyarországon — a 40 életkort véve alapul — a 100000-et felülmulja a hazaért tűzbeinni.

Midőn a b-gyarmati sajtó bizonyára e hazatis törekvést egész odaadással támogatni fogja.

Nézetem szerint Nógrádvármegye legezelszerűbben járna el, ha a főv. központi intézetnek márvány tábláján megörökítendő ágyalapítványt tenne a fővárosba került ott lebetegedett szegény szülőnek és gyermekeik segélyezésére, azon kikötéssel, hogy a felállítandó b-gyarmati fehér kereszt fiók egylet egész jövedelme ottani szegény szülőnek gyermekeik javára fordíthatasók.

Ha a nógrádi fiók egylet ekkép létre jön: nemzeti erőt gyűjtő és biztosító áldást gyakorolna az egész vármegyében a házra és leggyöngyözebb hódolatot tudósítana Urunk Királyunk és ez intézmény élén diszlo fenséges fővédasszony iránt.

Isten adja, hogy úgy legyen!

Tubódy József.

Nógrádvármegye legtöbb adófizető bizottsági tagjainak 1891. évre érvényes névjegyzéke.

(Folytatása és vége.)

N É V	foglalkozás	az egyes- reem vagy kötés- reem adó- mított adó		Az 1886. XXI. t. cz. 26. §. ér- telmében két- szerez adó beszámlítás jogezime	
		frt	kr		
Pongrácz Abrahám	földbirtokos	538	37		
Dr. Szigvártó Pál		534	8	erv. okl.	
Dessewffy Dezső		528	58	gazd. okl.	
Hoffmann Gábor	kereskedő	525	57		
Br. Jeszenszky Sándor	földbirtokos	524	39		
Csillag Fülöp		518	73		
Soóky László		511	34		
Dr. Géczy Dezső	jog. ü. fog.	511	2	ügyvédi okl.	
Majer Károly	földbirtokos	510	96	ügyvédi okl.	
Hajós László		505	58		
Zmeskall László		502	44		
Gr. Vilezek Henrik		498	62		
Kirchner Danó	gyógyszerész	496	74		
Dr. Rosenbach Emil	földbirtokos	496	20		
Fáy Albert		494	11		
Piek Daniel	bérlő	492	11		
Piek József		492	11		

N É V	foglalkozás	az egyes- reem vagy kötés- reem adó- mított adó		Az 1886. XXI. t. cz. 26. §. ér- telmében két- szerez adó beszámlítás jogezime	
		frt	kr		
Unger Sándor	földbirtokos	491	20		
Nagy Bela	bérlő	489	85		
Lehotzky József	földbirtokos	488	68		
Szincseványi Emil		485	95		
Baintner Arnold	főszolgabíró	478	28		
Fekete László	földbirtokos	477	76	ügyvédi okl.	
Kandó Aladár		476	71		
Vancsó Bela		472	76		
Hasenföld Benjamin	bérlő	471	15		
Streisinger Ignác	kereskedő	468	30		
Birkos Akos	lelkész	466	94	lelk. okl.	
Baranyay István	földbirtokos	460	9		
Schmidt Samu		456	—		
Simonvi Dénes		454	62		
Szakall Barna		450	55		
Farkas Alajos		450	31		
Gloz Samu		449	96		
Kövy Tivadar	ügyvéd	449	38	ügyvédi okl.	
Dr. Kaeskovics Gyula	főorvos	445	16	orv. okl.	
Vilaghy Nándor	földbirtokos	443	4		
Ungár Rudolf	kereskedő	440	90		
Dr. Bogdán Tivadar	orvos	437	74	orv. okl.	
Lázár Ignác	földbirtokos	437	31		
Bolvári Zahn Dénes	gyáros	434	8		
Bolvári Zahn István		434	7		
Baintner Ottó	várm. pénzt.	432	24	gazd. oklevél	
Ivanka György	földbirtokos	423	16		
Dr. Bogdán Mihály	orvos	422	36	orv. okl.	
Mák Orbán	földműves	418	69		
Sacher Lipót	kereskedő	417	57		
Pasúth Mihály	földbirtokos	412	25		
Balás János		410	12		
Klein Samu		407	—		
Sebastiány Adolf		404	64		
Schönajner Frigyes		444	33		
Heks József	magánzó	402	94		
Petheő Géza	földbirtokos	400	—		
Farkas Mihály	kanonok	389	16	lelk. okl.	
Orosz Ferenc	földbirtokos	386	76		
Fischer Ferenc	kereskedő	386	42		
Schweizer Adolf	földbirtokos	386	27		
Gábor Gusztáv		385	15		
Tersztyánszky István	ügyvéd	380	92	ügyvédi okl.	
Horkovics Gyula	földbirtokos	380	29		
Adám Jakab		375	21		
Aninger László	kereskedő	374	77		
Oláh Alajos	mészáros	374	49		
Neymon Károly	lelkész	371	70	lelk. okl.	
Busbach Adám	birtokos	369	78		
Bende Gyula	ügyvéd	369	50	ügyvédi okl.	
Elheniczky Flóris	földbirtokos	368	34		
Br. Buttler Henrik		363	81		
Luby Géza		356	46		
Rosenbach Sándor		352	50		
Pajor István	ny. ár. elnök	351	98	ügyvédi okl.	
Viener Nánán	kereskedő	341	87		
Holéczy Gusztáv	földbirtokos	341	22		
Zahoránszky Pál		335	54		
Ujhelyi Boldizsár	kir. t. bíró	335	46	törv. bíró	
Gellón Károly	földbirtokos	333	66		
Baimel Samu		333	58		
Sántha Zsigmond	iparos	327	60	ker. kam.-kül.	
Grünbaum Henrik	ügyvéd	325	30	ügyvédi okl.	
Komjáthy Anzelm	kir. tanfel.	323	62	üg. védi okl.	
Rusznok Antal	földbirtokos	320	76		
Karlík János	építész	315	63		
Hermann Kálmán	erdész	314	78	erd. okl.	
Mesko Boldizsár	földbirtokos	308	7		
Szilágyi Mór	ügyvéd	308	—	ügyvédi okl.	
Baross Árpád	főszolgabíró	303	66		
Borbás Géza	lelkész	303	42	lelk. okl.	
Harmos Gábor	táblai bíró	303	8	táblai bíró	
Pinter Sándor	ügyvéd	302	28	ügyvédi okl.	
Dr. Vajda Ferenc	földbirtokos	301	88		
Loh Gusztáv	vállalkozó	300	—		
Grittner János	magánzó	296	38		
Kilián Armin	földbirtokos	294	55		
Platthy Lőrincz		294	10		
Balás Imre	ügyvéd	289	28	ügyvédi okl.	
Mühlrad Ignác	birtokos	289	—		
Basthy Sándor	földbirtokos	288	47		
P ö t t a g o k					
Somogyi Antal		286	95		
Vincze Károly		285	72		
Patak János	lelkész	280	56	lelk. okl.	
Goitein Ignác	birtokos	278	83		
Bake Dénes	földbirtokos	277	95		
Kohu Vilmos		276	67		
Veres Ernő		271	98		
Berezelly Vilmos		270	83		
Andrejczik Román	kereskedő	268	17		
Id. Serly Antal	iparos	266	16		

Iparügyek.

A b-gyarmati ipartestület f. hó 4-én tartotta meg évi rendes közgyűlését. A határozat képesség konstataciója után Kommerell Gyula elnök az ipartestület fejlődését és munkaközét jellemző, továbbá a tagok köteleességét, valamint jogjait feltűntető szép beszéddel a közgyűlést megnyitotta.

Ez után fel lett olvasva az évi jelentés, mely az általánosabb iparügyi reflektiók után a következőkben tūnteti fel az ipartestület elnökségének és előjáróságának

működését. Az előjáróság az 1890-ik évben tartott 11 rendes és egy rendkívüli előjárósági gyűlést. Ezen gyűléseken az előjáróság és heti hivatalos órákon az elnökség elintéztet 156 ügydarabot, 78-al többet mint a megelőző évben. Az előjáróság ellenőrizte az igazolványok kiadását; keresztül vitte az alapszabályok módosítását. Elintézte a tagok közt felmerült panaszok sérelmes ügyeket. Intőzkedett arra nézve, hogy a tanoncok rendszeren járjanak az iskolába, minék fűvés ordmenye nem is maradt el, mert míg a megelőző években a mulasztások száma az 1000-et meghaladta, a múlt iskolai évben csak 670 volt. A volt eszmadia ipartársulat vagyonának végleges rendezése is megtette a kellő lépéseket. Nyilvántartott az előjáróság 243 tagot, kik közül elhalt 3, eltávozott 5. Iparigazolványt nyert az elmúlt évben 23 tag; a kiadott iparigazolványok közül csak egy ellen élt a testület felelősségi jogával. Szegődített az előjáróság 86 tanoncot, 25-el többet mint a megelőző évben. A felszabadított tanoncok száma 57, 20-al több mint 1889-ben. Munkakönyv kiadott 15. A bejelentett segédek száma volt 245. A beéltető bizottság tartott 20 ülést. Az ipark iskolába járt 158 tanonc. A lefolyt évben iparkihágásért a testület tagjai közül senki sem lett megbüntetve.

Az évi jelentést a közgyűlés tudomásul vette, csak Karlik János fejezte ki neheztelését azért, hogy a büntetési rendszer, mely az ő elnöksége alatt dívott, a múlt évben teljesen mellőzve lett. Ha Karlik ur különösen az iparkiskolákra vonatkozó adatokat kellőleg méltányolta volna, beláthatta volna azt, hogy többre lehet menni szép szóval, — mi nem zárja ki azt, hogy a tulhanyagok soha se legyenek büntetve, mint a mennyire ment ő a Dráko-féle szigorral.

Molnár János pénztáros beterjesztette az 1890. évi zárszámadást, melyet a számvizsgálók már megelőzőleg helyesen okmányolva és teljesen rendben találtak. E tárgynál is támadtak Karlik urnak kétségei a vagyon helyes kezelésére nézve. Azt kívánta ugyanis, hogy a számadás a közgyűlés előtt tételtől-tételre okmányokkal legyen igazolva. Bántotta Karlik urat azon tétel, melyben az aradi országos ipartestületi gyűlésre kiküldött tagoknak 30 frt lett megszavazva. De még jobban bántotta az, hogy a mit keresett nem találta meg. Ez egy album számla lett volna; azon album számlát, melyet az előjáróság újév napján Kommerell Gyula elnököt, 6 évi buzgó, lelkiismeretes és ipartestületünknek minden tekintetben javára szolgáló működéséért, meg lepte.

Végre is a több rendbeli heves felszólalások után a közgyűlés a számadást elfogadta, a pénztárosnak a felmentvényt megadta és egyhangúlag elhatározta, hogy a Karlik urat oly nagy mértékben bántó számla a folyó évi számadásokba, mint közgyűlésileg megszavazott tétel vétségessé fel. Ezen számadás szerint a múlt évi kiadás volt 817 frt 13 kr; ezzel szemben a bevétel 1046 frt 73 kr, tehát a pénzmaradvány 229 frt 60 kr. A feltári vagyon 142 frt 4 krajczárban lett felvéve. Az 1891. évi költségvetés szerint a szükséglet lenne 837 frt 6 krajczár, erre a fedezet 1182 frt 60 kr, így tehát mutatkozik 345 frt 64 kr pénzmaradvány. A vagyon teher kimutatás szerint 1064 frt 9 kr a testület vagyon. Ezen összeg igazolja, hogy a testület vagyonilag is gyarapodik, igaz hogy nem oly gyorsan, mint azt egy vagy más kívánja, akik a testület kebelében működő különböző szövetkezeteket anyagára raktárokat stb szeretnének látni. A közgyűlés teljesen megvolt elégedve az eddigi eredménnyel; e meglegezőt az zavarhatja némileg, hogy tagláj hátrálékok évről évre növekednek, dacára annak, hogy minden lehető elkövet az előjáróság annak behajtására.

Ezek után Kommerell Gyula elnök jelenti, hogy az 1889. évi közgyűlésen ismertett módosított alapszabályokat a Nagyméltóságú Miniszter Úr jóváhagyta. A közgyűlés az alapszabályokat tudomásul vette s azoknak mielőbbi kinyomatását elhatározta.

Végül következett a tisztújítás, melynek eredménye a következő: elnöknek, Karlik János szavazatának kivételével, Kommerell Gyula egyhangúlag és a legnagyobb lelkesedéssel lett megválasztva. Az előjáróságra beválasztottak: Molnár József, Fábr János, Gutman István, Manossy Alajos, Makkai Sándor, Meisner József, Selmezy, Sándor, Lévy Pál, Váczy Ferencz, Petrovics Mátyas, Oszaerki János, Laurinecz József, Rády István, Julász József, Gajdár József. Számvizsgálók lettek: Paulder József, Frey Miklós, Schlesinger Károly. A kezelőbizottságba be lettek választva: König Antal, id. Hajzser József, Brenner József, Veszelszki János, Gaál Lajos, Palla Pál.

A tárgysorozat teljes kimerítése után, az elnök eltetésével, a közgyűlés feloszlott. **D. M.**

Hírek és különféle

Eljegyzés. Dr. Gerő József, a losonezi áll főgymnasium egyik érdemes tanára eljegyezte Taussig Gizella kisasszonyt, Taussig Vilmos szabadkai kereskedő leányát. Örv. idős Sulez Lajosné b.-gyarmati lakosné kedves családjában e napokban kettős eljegyzés volt, ugyanis Sulez Emma kisasszonyt eljegyezte Hornvánszki Tibor kereskedő, Sulez Lujza kisasszonyt pedig Hollós Győza gazdatiszt.

Jubiláló főszolgabíró. Sipeki Balás Ferencz nógrádi járás főszolgabírának múltját sokkal jobban ismerjük, hogy sem az külön leírásra is szorulna. Ki vármegyénk közigazgatási életét ismeri, az ismerni fogja azt a tisztviselőjét is, aki ezelőtt 25 esztendővel, mint nőtinesi kántortanító lépett a közűve zászlaja alá, hogy később mint verőcei körjegyző, segéd szolgabíró, megyei 1-ső aljegyző és végre mint a nógrádi járás főszolgabírja értékesíthesse ama kiváló tulajdonait, melyek őt erőfesz, buzgó s ritka szorgalmu közügy-bajnokává emelték. Ezt a tisztviselőt s főnököt kereste fel a nógrádi járás jegy-

zői kara m. é. december hó 31-én Retságon, hogy rendíthetetlen ragaszkodásának jelet ily alakban is n dívdít-hassa. A jegyzői kar értékes arany gyűrűt adott át a főszolgabírónak. Az ünnepias megtepetes igen sikerült volt. Szabó Károly d.-jemei körjegyző ez alkalomhoz méltó beszéddel lepte meg az ünnepelt főnököt, kinek öröm s onelegültséget sugárzó arczáról le lehetett olvasni, hogy egy jegyzői karban, oly hivatalnokokat bírhatni, kik a kötelesség tudáson kívül még az érdemről sem feledkeznek meg — nem a legkisebb szerenese közé tartozik. Jól esett neki az egyszerű, de neimesen érő falusi notariusk ezen zajtalan meglepetése, de mégis érdemelte azt; mert, hogy valóki falusi kantor-tanítóságból, főszolgabírói álláshoz juthasson, ahhoz sok érdem kell! A tisztelő jegyzőket az ünnepelt főnök szeretetre méltó neje ebédén tartván, annak elköltése után széles jó kedvvel osztott szót a társaság, meg nem feledkezvén a törvényhatóság első tisztviselőiről sem, kiknek megle hangon ut tavoratokban kívántak boldog új évet.

Az első zártkörű tánczvigalom most szombaton, január 17-én fog és pedig, mint a meghívóból örömmel látjuk a b.-gyarmati önkényes tűzoltó egyeslet felszerelvényei gyarapítására vegyemenni; egyszerű intézkedés a rendező-parancsnokság részéről, hogy a tánczvigalmat nem a megyeház nagytermében, a melytől annak fényes volta miatt, számos középosztályú család méltán idegenkedik, de a Balassa-fogadó emeleti termében tartják meg, mert fődolog hasonló jótékonyezelő tánczvigalomnál, hogy az minden tekintetben népszerű legyen. A Balassa-fogadóbéli renovált termek különben most oly díszesek, hogy az társadalmunk minden osztályát kielégítheti; reméljük is tehát, hogy tekintve a nemes célt, tömeges lesz a látogatás, valamint a vagyonosabb háztulajdonosok részéről a szerény belépti díjra jelentékeny a felhízetés. Sőt hiszünk azt is, hogy akik bármí oknál fogva a megjelenésben netán akadályozva lennének, jegyeiket megváltják; mert általános érdek fűződik ahhoz, hogy tűzoltóságunk felszerelvényei hasonló mulatságok bevételeiből is gyarapíttassanak. Tehát a szíves viszontlátásra szombaton!

Új képviselő választás. Dr. Rozner Ervin br. Hontvármegye főispánjává történt kinevezetése folytán szécsényi kerületi országgy. képviselői állásáról lemondott s a képviselőház elnöke már felhívta Nógrádvármegye központi választmányát, hogy az új választás iránt törvényes hatáskörében intézkedjék. E végbél a közp. választmányt annak elnöke Seitovszky János alispán úr holnap, jan. 12-én d. e. 10 órakor tartandó ülésre hívta egybe. Mint halljuk a választás napja január 19-ére tűztetik ki, s új képviselőül — mint már a budapesti lapokból is olvasható volt valószínűleg az országos szabadlevű párt jelöltje Bólynyi Ödön nagyváradi birtokos fog megválasztatni. Bólynyi úr igen rokonszenves, független ember ki meggyökényen tavaly is többször megfordult s itt föld-birtokot vásárolni szándékozik.

A Kulturbál. Díszesrekes mozgalommal folytatja vármegyei fiatalok a mozgalmat, hogy a málnapataki kisdudóvá jává, e hó 24-én a székház termében rendezendő táncmulatság sikerét minden irányban biztosítsa. A bál vednökül Seitovszky János alispán úr nyertett meg, nines tehát kétségünk, mit a folyton növekvő érdeklődésből is bizony következtetnünk kell, hogy az ideki farsangnak ezen egyetlen díte-bálja fényes külső és anyagi sikert arat.

Sulez Lajos, a b.-gyarmati önk. tűzoltó egyeslet főparancsnoka, s a b.-gyarmati Néphank könyvelője — a nagy-szöllősi (Ugozsavm. székhelye) takarékpénztár főkönyvvezetőjéül 63 pályázó közül egyhangulag megválasztatott. Egyrészt öszinte sajnálattal vesszük, hogy Sulez Lajos ur, aki városi és társadalmi életünknek egyik tevékeny és mozgékony tagja volt, ezen, rá nézve anyagiilag keesegtetőbb állomás elfoglalása végett, városunkat már legközelebb el fogja hagyni, másrészt azonban gratulálunk derék barátunknak, hogy a tőlünk oly távollévő Ugozsavármegyében és ennek székhelyében egészen ismeretlenül osztatlan-bizalomra talált.

Nagy hajtóvadászatot rendezett Schossberger Rezső nagybirtokos és gyáros d. hó 5-én selypi birtokán. Részt vett a vadászatban a vidék összes intelligentiája. Ott volt szeretett főispánunk Degenfeld Lajos grófn kívül Altorjai, Balázs Árpád és Antal, Bugát, Dessewffy Dezső, Dreyschvek czukorgyári igazgató, Laszkáry Gyula, Luchkovicz Imre, Merkl vasuti forgalmi főnök, Nedeckzy Géza, Ondrejovics, Plachy József, Plachy Gusztáv, Posztoczky Iván, Svábly körorvos, Schossberger Rezső, Veres János, Veres Ernő, s még számosan. A vadászat igen érdekes és hó zsákmányú volt. Összesen mintegy 120 vad esett el. A legjobb vadászoknak bizonyultak a főispán, Plachy és Veres urak, továbbá Laszkáry és Altorjai ur, kik a legtöbb vadat ejtették el. A káratért vadászokat fényes estebél várta, melyhez a szíráki czigány szolgáltatta a zenét. Az estebél alatt fényesen sikerült felköszöntöt mondott a főispán a ház asszonya Negro Held Berta urnőre, melyben kívánta, hogy engedje az Isten, hogy elragadó kedvességével még sokáig boldogítsa a szolgalmáról és erélyéről megismerget előnyösen ismert férjét Negro Adolf tisztartót és kedves gyermekeit. Talpra esett felköszöntöt mondott a főispánra Nedeckzy Géza. Az estebélét táncmulatság követte, melyben kedvességük és bájuk által különösen kitűntek a Szontagh nővérek és Nedeckzy Olga. Igen nagy tetszést aratott Luchkovicz Imre úr gyönyörű bottfüvöla játékaival, melyben Bugát ur és kedves neje szegődöztek. A vig társaság a kora reggeli órákig maradt együtt a legnagyobb jókedvben. De egy kellemetlenység mégis érte a társaságot. A távozás közben kiténtek, hogy egyik vendég utitáskája, melyben különféle iratok voltak, elveszett. A kárvallott ez uton kéri az utitáska megtalálóját, hogy szíveskedjék azt mielőbbi lapunk szerkesztőségének átszármaztatni, miért illő jutalomban fog részesülni.

Az utolsó általános népszámlálás, mint tudjuk 1880-ban történt, az arról felvett hivatalos adatokból látjuk, hogy akkor például Balassa-Gyarmatnak összesen 6786 lélekszáma hitefelekezet szerint következőkép osztott meg: rom. katolikus volt 3199, ag. evangélikus 1424,

helyűt hitvallású 107, gör. keleti 30, izraelita 2024, unitárius kettő. Meltan kíváncsiak lehetünk tehát, hogy tíz év alatt miként változtak meg e számok, melyek mennyit nőtt, és mennyit fogyott? De e körülménynél meg inkább érdekelhet bennünket megtudni azt, hogy e városban s a megye többi városában, sőt az egész megyében mennyi például az irni és olvasni nem tudók s mennyi a beteg-gek száma százalékokban; továbbá, hogy az összes népseg hány szabadban lakik: stb. Persze, hogy jó egy pár év kell ahhoz, meg az országos statisztikai hivatal az adatokat egybeállítva, hivatalosan közölte; azért kérjük, vajjon a fent érintett és egyéb tudnivaló adatok egybeállításá nem lenne vármegyénk központjában is eszközölhető, mielőtt az akták a minisztériumhoz felterjesztetnek? Mert hogy a taradástot ez megérdemelne és hogy az arra fordítandó költséget is a vármegye, segély-alapjaiból készséggel megszavazná, aziránt nem lehet kétség. Ajánljuk e szerény indítványunkat ügybuzgó alispánunk szíves figyelmébe.

Sylvester-est Szécsényben. Ezen estélyről beküldött tudósítás a múlt számból lapzártakor érkezvén, azt csak most van alkalmunk közölni. A tudósítás szerint az estélyt az ottani tűzoltó egyeslet rendezte, melyen az egyeslet tagjain kívül úgy a helybeliek mint a vidékiek részéről többen vettek részt. Ezek közül a tudósítás kiemeli az egyeslet főparancsnokait: Vancsó Bela úron kívül: Bólynyi Ödön, Baross Árpád, Zubovics István, Szerényi Béla, Tóth Jenő, Balás Barna, Deutsch László, Horthy Pál, Pick Miksa, Kálmán Sándor, Foglár Géza és Pick József urakat. A vacsora alatt, melyen az ottani banda játszott, számos pohárköszöntő is volt. Vancsó Bela főparancsnok eltette a távol lévő elnököt báró Rozner Ervint. — Tóth Jenő főnyvi Ödönre mint az egyesület alapító tagjára emelte poharát. Bólynyi Ödön br. Rozner Ervin megem jelenhetésének indokolása után a tűzoltóságra emelte poharát, Deutsch László Vancsó Bela főparancsnokra, Bólynyi Ödön Vancsó Belára továbbá az egyesletre, Bólynyi úr egyszersmind jótékonyezelőre 100 forintot adott át az egyesületnek. Vancsó Bela a tisztikart eltette, továbbá Bólynyi Ödönt, ki már a múlt évben is segítette az egyesletet, ezután Foglár Géza a jelenlévő vendégekre, Kálmán Sándor az egyetértésre, Bólynyi Ödön pedig Szécsény város ipara és kereskedelmi jövőjére emelte poharát, végül meg több dietio is történt, s az estély oly kellemesen telt el, hogy a társaság beköszöntve az új évbe, jóformán a reggeli órákban eszlott szót.

Népesedési mozgalom. Az elmúlt 1890-ik évben B.-Gyarmaton a rom. kath. anyaegyház kebelében született 64 fiú és 74 leány, összesen 138; meghalt 48 férfi és 72 nő, összesen 120, a szaporodás tehát 23. Házasságra lépett 29 pár. (Megelőző évben a szülöttek száma szintén 138 volt, a meghaltaké 115.) Törvénytelen gyermek volt 24. (1889-ben 38., tehát itt javulás észlelhető, valamint a házassodásnál is, melynek száma 1889-ben 22-től tett ki. — Az ág. evang. anyaegyházban 1890-ben 45 fiú 40 leány született, összesen 85; (Előző évben született 40 fi és 25 leány, tehát az idén 20-al több, mint tavaly.) Meghalt az utolsó évben 37 fi és 35 nő, összesen 72, s így a szaporodás 13; arányitva a hitközség lapunk más helyén feltüntetett lélekszámához: igen kedvező ez adatok valójában az esketések száma is mely a letűnt évben 27 pár, 1889-ben pedig 23 pár volt. — Törvénytelen gyermek született 1890-ben csak kettő, 1889-ben 7. — Az izraelita hitközségben 1890-ben született 50 gyermek (1889-ben 73.) meghalt 67 (1889-ben 63.) a nemek szerinti szám a rendelkezésünkre bocsátott adatokból nem tűnik ki. Házasságra lépett 27 (1889-ben 14.) A halandóság tehát 1890-ben legmegdöbbentőbb, az izraeliták közt volt. Görög keleti vallású meghalt egy, férjhez ment szintén egy. Az anyakönyvi kivonatok alapján közölt ez adatok is esztünkbe juttatják azon óhaját, vajha hivatalosan is, és pedig az egész megyére vonatkozólag, okulásul évenként egybeállítatnának és közzétetnének a népesedési mozgalom ezen legbiztosabb és legfőbb adatai. Megjegyezzük végül, hogy a halálozás kontingensét nálunk szaporítja a kir. törvényszéki és kerületi börtön.

Gyászshír. Dömök József, volt 1848-ki honvédhadnagy s Nógrádvármegyénk egykori szécsényjárasi szolgabírája, majd később a 70-es évek vége felé központi közzámja, deez. hó 9-én a hajnali órákban hosszabb szenvedés után élete 55-ik évében elhunyt. Temetése ma d. u. menend végbe. Nyugodjék békében!

Törvényszéki csarnok.

Mocsáry-Herzfeld uszorapöre. F. hó 9-én tartott meg Mocsáry Ödön borsos-berinkei nagybirtokosnak Herzfeld László budapesti lakos elleni uszoraperében a vágtárgyalás. A törvényszék következőkép volt alakítva. Elnök dr. Kray István. Szavazó bírák: Újhelyi Boldizsár és Keskővics Gyula. A vádhatóságot dr. Megyery István kir. alügyész képviselte. Herzfeld László vádlott panázoje dr. Kötvös Karoly budapesti ügyvéd, magán-panázoje Mocsáry Ödön jogi képviselője Farkas Ferencz b.-gyarmati ügyvéd volt. A tárgyalási termet, melybe csak jeggyel lehetett bejutni, annyira megtöltötte a legintelligensebb közönség, hogy fegyveres őráknek kellett visszatartani, a tárgyalási terem felé özőnlöket. A tárgyalás menete a következő volt.

Dr. Kray elnök elmondja a vádbeli eselekményt vádlott elött, mely szerint Mocsáry Ödön azzal panaszolja, hogy vádlott visszaélve panaszló szorult anyagi helyzetével a neki kölcsön adott összeg után törvény szerint meg nem engedett magas kamatokat szedett és így neki tetemes vagyoni kárt okozott, ugyanis 2766 frt ért fizetett 7049 frtot.

Herzfeld László vádlott védelmeül előadja, hogy követelése nem uszora kamatok folytán növekedett oly

nagy összegre, hanem a Menedzsernek az alap tartozáson kívül egy ízben 3000 forint, más ízben 3000 forint kölcsönben adott kölcsön, úgy hogy ezen kölcsönadott összegek és kamatai együtteséből keletkezett a 70499 forint kölcsönfelvétel, a az üzleti törvény óta csak 6 forinttal több szűrt

Mocsáry Ödön panaszként említi a vádat és kijelenti, hogy ő sem 300, sem pedig 3000 forint Herzfeldtől kölcsön nem vett és nem is kapott.

(Kinos jelenet következik) Ezután vádolt és panaszi szembesítés folytan; midőn panaszi ugyancs szembe mondta vádlottunk ezeket, ez ingerülten odakiáltott: „Ha hazugság mire Moesary részketve adni és igazoltságot alig tudia magát feketé tartani, hogy dühének tettség kifejezést ne adjon!

Az eutanai következtelt szembesítés alatt, úgy panaszként mint vádlott megmaradtak állításuk mellett. Következett ezután a tanúk kihallgatása: Toth Gyula bpesti ügyvéd és Balogh Dezso tanúk azt vallák, hogy ők jelen voltak a 7049 fikt kifizesesnél, amikor Herzfeld, Mócsarynak azon kérdésére, mondania meg, honnan ered ezen követelés, oda nyilatkozott, hogy a régi tartozásból vagyis a 2766 forintból, mely nyilatkozata után vádlottnak Mócsary örömmel kiáltott fel, hogy Herzfeld addig okos ember volt, de most elszólta magát és ő azonnal fenyegető feljelentést tesz ellene; mire Herzfeld azt mondta, hogy hisz vannak neki iratok, melyekből bebizonyíthatja, hogy adott ő kölcsön azenkivül is közpénzt Mócsarynak.

Weisz Samuel és Kohn Herman, tanúk vallják, hogy ők jelen voltak egy ízben, vádlottal, minden az Moesary Odónnak három db, ezrest adott.

E 4 tann kihallgatása után, 1 óra levet, a tárgyalás folytatán 1,3 órára halasztott. A folytatolagos tárgyalás elején Roményi Károly városunk főbírája halgattatott ki a Herczfeld részére kiállított erkölcsi bizonyítvány tárgyalában.

Erzutan Tóth Gyula, Bologny Dezső és Kohn Herman tanúk megesküdtetvén, dr. Megyeri István kir. al-
ügyész igen szép beszéd kíséretében állta elő a vádat,
melynek folytán vadlőtt az 1883. évi 25. t.-cz. 1 §-ába
ütköző uzsora vétségében ináltárvizsgáló bíróságnak kimondani
és ugyanezen törvény 2 §-a szerinti büntetni. Ezen-

divul. pedig a pörészabályok szerinti körülmények között meg kellene határozni a bíróságnak.

Magyarországra jött képviseletük farkas. Farcukot úgy-
rád rövid, akár, egyrészt a farkas csatájára. Hozzátul
a közönség nagy várakozása és érdeklődése. Közvetlen
bádként látva a király, hogy megtartott vedlőszedtet. Hoz-
záda huzamos kitérővel. Ismeretese feltámaszt derű-
ségeben látható a közönséget. Királyt ugyancsak vedlőnek
minden passzusát a legkisebb részletkéig parkodott szet-
bonozni és lehetetlennek tenni. A mindennemű 2 óráig tartó
vedlőszedtet után dr. Meyer, István nagy egy ízben fel-
szólalt, hogy a nagy vedlő szedlőket komoly és higgadt
szereplőveléi hatalmatlanok. Így. Rövid beszédet a
közönség hatására eljénél fogadta.

Magánpanaszos képet dőlő és vállott ügyekben repülő után a törvényszék ítélet hizálat, végett felkérő, melynek eredmények az ítélet vállottat a vállalt élekek mény által teljesen felmentette és így panaszát kárterítési igényeivel is elutasította. Ugy a kár, ügyes, mint magánpanaszos felbőhöz jelentettek be.

HORVATH DANO,
tel. 06 520 60 940

10/10/00 10/10/00

Arveresi hirdetmény

[illegible]

Mely arverésnek a 1818-1819. sz. kiállítás rendje vég-
zés folytán a helyszínen vagda B. Gyarmat alperes likánn
leendő eszközökre 1819. évi LX. t. cz. 107. §. napján délután
10 óra tájféltől kiűztetik és ahhoz a veendő szándékozik
szemmel oly megfigyeléssel járhatni meg: hogy az aratott in-
gozások arat arverésen, 1818. évi LX. t. cz. 107. §. értelmé-
ben a legelőbbi igérőnek becsárján adja és eladalm fogják.
Az aratverésben ingozások vétele az 1818. évi LX. t.
cz. 108. §-ban megállapított rendnek szerint lesz kifejtendő.
Kelt B. Gyarmaton 1818. évi január hó 8-án.
Pálus József, kir. bír. vézeleltető

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A balassagyarmati „Nepbank” részvénytársaságnál ma üresedett főkönyvelői állomásra, az alábbi feltételek mellett, kérelem pályázat nyitottatik.

Alaphizetes ex 1000 fr. mely át vanket 10-
kal emelkedik.

A megadalszándó, ki az állomást lehetőleg azonnal elfoglalni és előzőleg 1000 forintnyi biztosítékot letenni tartozik, csak egy évi próbafoglalat után fog véglegesítettetni, mely esetben a fizetés 1200 fortra felemeltetik.

A nemet és az anyósban tartás pályázók előnyben részesülnek.

Felhívatauk tehát azok, kik a megüresedett állomást elnyerő emelték, hogy korukat, elméleti és gyakorlati képzettségüket, eddigi alkalmaztatásukat, valamint nyelvismereteiket igazoló eredeti okiratokkal felszerelt, sajátkezűleg írt pályázati folyamódványaikat, folyó évi február hó 15-éig, alulírt igazgatóságához nyújtsák be.

- Kelt. B.-Gyarmaton, 1891-ik évi január hó 8.

A b.-gyarmati „Nepbank“

MÁRIACZELLI
gyomorsepepek

készítve **HIRADY C.** védjegyes gépezettel
gyógyszertárakban Kremlemben (Moskva) szág.
Elismert kiúndozó, gyógyszerkészítő és eleveztő hatá-
ggyógyintézmények és az orvosok számára. Csak a működés
redőjegegytel és alacsonyabb ártalattal készítmények talál-
ják. Ár: 100 kóp., nagy ár: 200 kóp.
Az alábbi rendelések nyitva tartanak: vannak hozzá.
Gyógyszertárakban kapható.

**Eddig füstölmeiha-
tatlan!**

Maager Vilmos-féle
valódi tisztított

dorsmájolaj

Maager Vilmostól BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által
megvizsgáltatott és könnyű emészthe-
tősegenél fogva gyermekeknek is kü-
lönösen ajánlatik és rendeltetik mind-
ama esetekben, melyekben az orvos az
egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősí-
tését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását,
valamint általában a ver tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára 1 forint és kapható a Fyari rak-
tárban Bécsben, III. ker. Heumarkt 3., valamint:

az osztrák-magyar-monarchia
legtöbb gyógyszer-táraitban.

Kapható, Balassa-Gyarmaton:

**CSERVENYÁK GYÖRGY és KA-
NITZ ÖDÖN** gyógyszerész úrnakál.

[illegible]

Képes Családi Lapok

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkeszti: Brankovics György. Főmunkatárs: Váradi Antal.

Műfizetési árak:

A „Hölgyek Lapja” című divatmelléklettel s a Regénymelléklettel együtt: Évesz évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok” állhik előfolyamába lép az 1891. évi első napjával. A magyar szépirodalomnak a hatalmas teretnyezet, a magyar műveltség családoknak és szellemi kincsének, Ujvilág első számában Jókai Mórnak „Két-szer kettő négy” című regényét, Benitzky-Bajza Lenkeinek „Házasság hasonlósága” cz. elbeszélését, — Lauka Gúzlavának „A bolosztitka” cz. regényét, — báró Horváth Miklósnak „A csel” cz. elbeszélését, — Tabori Robertnek „Sylvia” cz. regényét, Rudnyánszky Gyulának, Dalmady Győzőnek költeményeit, Brankovics Györgynek „Az ajándékosztás művésze” s Váradi Antalnak „A társadalom és a színház” cz. érdekes cikkeit közzéadjuk. A Képes Családi Lapokat a fentnevezett jószág irónok kivül még a következő neves írók és irónok támogatják, mint munkatársak, cz. előfolyamában:

Lohay Lajos, Mikszáth Károly, Kiss István, Tömörkény István, Dr. Péter József, Dr. Székely János, Incezy László, Palagyi Lajos, Erődy Daniel, Dengi János, Fülöp István, Vörösmarty Mihály, Mely Károly, Murányi Ernő, Petri Mór, Dr. Radványi János, Árkai Zoltán, Csorba Palotay Ákos, Szandai Zeno, stb. Benitzky-Bajza Lenke, Buttfaró Lina, Nagyvárdy Mária, Kulifay-Benitzky Irma, Harmanh Lujza, Hevesi-Sikló Margit, V. Gaudi Károly, Karlovszky Ida, Mericzay Káthya Irén, Erzsike, stb. stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legérdekesebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden változatát felöleli. Képei a jelen eseményeit s a legfrissebb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja” című s havonként kétszer megjelenő divatmelléklete a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háztasszonynak valóságos szellemi titkára, a menyasszonyok nevelése, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete négy kötet érdekes regénnyel s ajándékosztás meg évenként az előfizetőit.

A „Képes Családi Lapok”-nak még a zöld borítéka is tele van tollatott közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kocka-, és ponttalányokkal és szerelvényekkel, melyeknek megfelelő értékes jutalmakat kapnak.

A „Képes Családi Lapok” gazdag tartalma és számos melléklete miatt még a legelőszöb szépirodalmi képes hetilap: éppen azért, bizony számírtunk minden honfű és boueany, minden magyar család támogatására és partfogására.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadó hivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legelőszerebben levelezőlappon — hozzáférődnének.

A ki az egész évre szola hat frtnyi előfizetési összeget husz krajczár csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két eredeti regényt küld jutalmul.

A ki öt új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak dísmérésűl egy díszes emlékkönyvet vagy egy — kiadással megjelent — regényt küld.

Megrendelőt postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvtárhelyen.

Előfizetéseket a banak bármely napjától elfogadják „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest Nagykorona-utca 20. sz.

7598—1890. P. sz.

Hirdetmény.

A Korna községben gyakorolt italmérséi jogért megállapított kártalanítási összege vonatkozólag az 1889. évi 4586. számú igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére a s igények tárgyalására határidővel 1891. évi február hó 28-án d. e. 9 órája a kir. törvényszék 10. számú hivatal szobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is a kiknek az idező végzés külön nem kézbesítették figyelemztetést az elmaradásuk az idezett rendeletben megállapított következményeire emekkel ideztetnek.

A b. gyarmati kir. tszék, 1890. diki évi deczemberhő 3-ik napján.

Az egész világ előtt kedvelt

a dr. Greensill-féle fogyszernek mindennapi használatára, egészséges fogak megtartására

500 aranyat fizetnek annak,

ki ezen szeret használatára után fogfájást kap vagy lehellete bűzös lenni. Egy üveg szálcsiszóval és 10 ke. egy karton fogszéplő és legtekerebb fogakat hófehérre változtatja. 40 ke. egy csomag Greensill-féle fogpaszta napi használatra a fogak épségtartására jó.

kr. Dr. Greensill Robert tanár

Főraktár Budapestben **Törös József**nél

továbbá Dankovszky István dozerter

2. sz. **Neruda Nándor** Hátvini utca. **Kochmeister Frigyes** utoda Arany-János utca. **Thallmayer** és **Seitz** N. Hor. utca. **Jerikoglo Sántor** Andrássy-út 33. **Detányi Frigyes** Váci körút. **Lueff** M. váci-utca. **Molnár** és **Moser** droguisták. **Koronaherecz** utca 2. és **Budán Kabakovits G.** Főutca. valamint minden jobbrendű fodrász és illatszerekénel.

B. Gyarmaton: **Cservényak György** és **Kanitz Ödön** gyógyszereszek. **Vankay Géza** és **Molnar János** fodrászoknál.

7. 20

7350—1890. P. sz. Hirdetmény. A Los-Tugar k. falu községben gyakorolt italmérési jogot megállapított kártalanítási osztályos tanácsokilag az 1889. évi 4583. számú igazságügyminiszeri rendelet 9. és 10. cikkének képet az egészségi megkezelésre az igazságügyminiszeri határozattal 1891. évi február hó 28-án d. e. 3. száma a kir. törvényszék 19. számú hivatalszobájába kitűztetve. Mely határozatra a községi-községi tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idező végzés külön nem kézbesítettek, figyelemmel a fent az elmaradásuk és idezett rendelkezben megállapított következményeire ezenül idéztetnek. A b-gyarmati kir. tszék 1890. évi december hó 3-án	7349—1890. P. sz. Hirdetmény. A Kis és N. K. községben gyakorolt italmérési jogot kártalanítási osztályos tanácsokilag az 1889. évi 4583. számú igazságügyminiszeri rendelet 9. és 10. cikkének képet az egészségi megkezelésre az igazságügyminiszeri határozattal 1891. évi február hó 28-án d. e. 3. száma a kir. törvényszék 19. számú hivatalszobájába kitűztetve. Mely határozatra a községi-községi tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idező végzés külön nem kézbesítettek, figyelemmel a fent az elmaradásuk és idezett rendelkezben megállapított következményeire ezenül idéztetnek. A b-gyarmati kir. tszék 1890. évi december hó 3-án
--	---

[illegible]